חידושי הרי"מ על התורה — עקב

רכ"ב

והי' לשון שמחה לפני השי"ת עקב היינו בעקבות משיחא תשמעון. שכשאנו עושים רצונו ית' בדור שפל חשוב הרבה. ונ"ל רמז שפעל זה ר' עקיבא שכ' בס' אור זרוע שע"ש זה קרא ספרו שנסתפק בשם עקיבא בא' או בה' וחלם לו פסוק זה. ס"ת עקיבה בה'. והלא בכ"מ נזכר בא' בגמרא וגם הרמז אביר יעקב הוא ר' עקיבא באלף. ונ"ל שהי' יעקב ידו אוחזת בעקב כו' שגבר על האלופים. ולקח האלף ונקרא ר' עקיבא וכשסרקו בשרו במסרקות ברזל פעל שלא יסתבכו השערות דעשו שנק' שפיר ויתפרדו כו' וכשזה נופל כו' מתקשר והקהיל ברבים קהילות בשעת סכנה וגרם תורה צוה כו' קהלת יעקב. ואז שאמר השי"ת למשה רבינו כך עלה במחשבה לפני נקרא ר' עקיבה בה'. שהוא עלי' מעקב לשם י"ה וגרם מחיית עמלק שיהי' השם שלם וזהו והי' עקב שהיא עקובה בה' בצירוף יחוד כל השם תשמעון שהאריך בשמע ישראל ותיקן שמעון את שבא ר"ע ולימד את לרבות ת"ח:

שבת ור"ח אלול ראה כת"ר ל'

כ' שער החצר כו' הפנימית הפונה כו' סגור ו' ימי המעשה כו' וביום השבת יפתח כו'. כמה שאדם סוגר פנימיות שלו שלא יכנס בו חשק עוה"ז. אז כשבאים הארות קדושות שבת או ר"ח נפתחין פנימיות הלב ומאירין בו אורות הקדושה בלי יגיעה. רק בשובה ונחת. כי ו' ימי המעש' הם אורות המבררי' טו"ר. ע"כ נק' כ"י בתולה וגן נעול חתום כי יש בכנ"י וכן בכל אחד מישראל נקודה בלב מעץ החיים וכפי שנועלין ומרחיב בית הפנימי היינו שהמשכתו בענייני העוה"ז הם כלאחר יד לא מעיקר רצונו ולפי ערך הסגירה הוא הבירור בחול וכשמגיע קדושת ר"ח שבת יו"ט נפתח השער הפונה קדים הוא כמו שישראל עלו במחשבה קודם בריאת עולם והוא נקודה הנ"ל. ונכנם בו ברכה וקדושה. והוא תוספות חב"ד וכח בנפש כנ"ל שנסגר. ועי"ז מאיר גם בחיצונית היינו לימי המעשה. שיוכלו לברר יותר ויותר. וכעין היכל ואמה טרקסין וממילא כל שבת ושבת נפתח ונכנס ברכה וקדושה יותר עד כל ימי חיי האדם. וכן בכל חודש. וזה שכ' האר"י ז"ל שיש עלי' לפנימיו' עולמות ולא לחיצונות דא"כ הי' רואין עלייתם ע"ש. ולפי ע"ד דמכ"מ זה הוא עליית חיצונית העולמות שמניחין הפנימיות לעלות שבימי המעשה היו נכנסין אם הי' נפתח ועתה מניחין ואין רוצים לאחוז. וזה ע"ה אימת שבת עליו. כן האימה ויראה שע"י עליית הפנימיות וראו וייראו ממך. כן באדם עצמו יראו מגשת ענייני עוה"ז שבאדם אל החפץ מרצון אמת שבו כי שורה עליו שם ה'. כמו תפילין שבראש וראו כו' כן שבת ויו"ט. ועי"ז מזדכך הרבה והתיקון בחול אח"כ יותר. כן כל כו'. וזה שנאמר חזק בריחי כו' ברך בניך כו' הוא בנין הפנימי גבולך שלום כו' וזה פריסת סוכת שלום בשבת שאומרים:

בעזה"י (בוויען)

והי' עקב כו' ע"ד רמז והי' עקב גימט' צדקה ע"ה שהוא בינה שאדם נותן על צדקה:

במדרש מנורה של פרקים וכו' כ' כבר ובקיצור כי בכל דבר יש חיות מחי החיים המבוקש מהאדם שלא לפרוד שום דבר באופן שימשוך בחי' שמיעה שהוא כראש לבחי' עקב שהוא ברגל ופשט עקב תשמעון שגם בחי' עקביים ששם חסר ההרגש עכ"ז לא יהי' פעולה בלי הרגש חיות הפנימית כענין ואשובה רגלי אל עדותיך שכ' במ"א הפי' על ההרגל רגלי מביאות אותי כו' ובשבת מתגלה כת זה בכ"ד ולכך בשבת אין עבודה לבנין זה להרכיב מנורה של פרקים וזה שמא לרעתך כו' רק בשבת יש עלי' מעצמו כמ"ש האריז"ל כי רכליות לא טוב לאדם רק בשבת והוא כנ"ל וז"ש בזוה"ק יומא דנשמתין כו' שמעורר חיות פנימי שבכ"ד וזה נק' נשמה כמו כל נשימה ונשימה כו' שהוא החיות ולזאת בשבת נתעורר בכ"ד הפנימית וזה ענין יצ"מ בשבת עמ"ש לעיל בפ' ואתחנן והבן:

במדרש תנחומא גם עבדך נזהר כו' עקב רב כו' מה רב טובך כו' כי האור הגנוז לצדיקים כתבתי במ"א היכן נגנז בבחי' ההיסתר ושצריך הצדיק לברר הפנימות וכפי ההסתר כן גודל הפנימות כמ"ש המגיד זלה"ה בעבודת ישראל משל לאבן טוב שנגנז עפ"י רוב באבן רע מאד ע"ש ובזוה"ק מצינו ההסתר נקרא רב כמ"ש בפ' בלק על כי רב הוא ע"ש וזה עצמו פי' מה רב טובך שבחי' הצדיק הוא רב כי עצם נקודת הקד' הוא מעט רק הנקודה והרוחקית כדי להרבות ולהוסיף לחבר מה שהי' רחוק כענין שכ' בס' הישר לר"ת כי לפי הקירוב השי"ת מתאחד יותר והריבוי ע"י הריחוק והצדיק צריך לברר הפנימית מתוך ההסתר ולכך רב אותיות בר כעניין שנאמר בר לבב כו' לא נשא לשוא נפשי ופי' הפנימית נק' נפש והגוף מלבוש כן יש בכל דבר ומי שהוא ממשיך הפנימיות להקליפה הסובבות ומברר הפנימיות זה תיקון הלבוש ג"כ ונעשה מהקליפה לבוש ושומר לפרי ז"ש במדרש כמו סולת נקי כו' וזה והי' עקב כו' ע"י מדרגה תחתונה בא מרב טובך והשכר בעקב כו' וז"ש ושמר ד' אלקיך כו' הברית והחסד כו' וצריך להבין מה שמירה זו והוא כנ"ל תיקון השומר לפרי והוא יין המשומר בענביו שיהי' לעתיד תיקון הקליפה ע"כ כנ"ל ובמ"א כ' פי' עוה"ב תיקון העולם כמ"ש אא"ז ז"ל טעם שנקרא עולם ע"ש שבעולם הזה נעלם כבוד ית' ובעוה"ב יש תיקון עוה"ז ולכך נק' עולם דאתכסיא תיקון הכיסוי וההסתר כנ"ל וע"י שמירת ההעלם שבעוה"ז נשמר הפנימיות ע"כ זוכה לעוה"ב והוא ההעלם בעצם מצד המרמה המ"ש במ"א באורך:

עוד במדרש תנחומא כי המעט כו' ממעטין עצמכם פי' והי' עקב ע"י בחי' ענוה להיות כאסקופה הנדרסת עי"ז זוכין לשמיעה וכתב הרבי מלובלין עפי"ז ועיקר ההפרש שבין אומות לישראל כמ"ש בזוה"ק דעובדין לגרמייהו ורצונם אף שמכניעים לפעמים כדי להרויח ולהתגאות כמ"ש בפ' בלק ע"פ נופל וגלוי עינים שגם בלעם הכניע עצמו כמ"ש בזוה"ק דבכל סיטרין צריך להכניע אך הי' בשקר ונתגאה שבידו להכניע ולהתגלות וז"ש אל יחפוץ כסיל כו' כי אם בהתגלות אבל בנ"י ההיפך ממנו שכל מה שרוצים לעלות כדי להכיר גדלותו ונוראותיו ולבא להכנעה ויראה גדולה באמת כשבא להם טובה מכניעים עצמם וזה תכלית כוונתם וזה פי' תבונה לקבל הבינה להיות נדבק בעצם האדם ואז נק' תבונה כמ"ש במ"א באורך וז"ש עקב תשמעון אף ששומעין. והי' נשארים בעקב שזה התכלית כנ"ל: